

Sektionen för planering säkerhet och miljö
Emilie Gullberg

Myndigheten för samhällsskydd och
beredskap (MSB)

Begäran om underlag för beslut om riksintresseanspråk för totalförsvarets civila del inom området energiförsörjning

Sammanfattning

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) avvisar förslaget att inrätta nya riksintresseområden för civila anläggningar, vars mark- eller vattenområde skulle kunna behövas för energiförsörjning för totalförsvaret, då förbundet inte anser det vara rätt form av skydd.

SKR bedömer att befintliga anläggningar redan har tillräckligt skydd mot åtgärder som riskerar att minska dess funktionalitet.

SKR anser att antalet riksintressen ska minskas och begränsas – inte utökas.

SKR anser att staten måste ta tillvara kommunernas lokala kunnande i sitt arbete med riksintressen. Staten måste ha en dialog med berörda kommuner vid förslag om ändring eller nyskapande av riksintressen, antingen direkt genom riksintresseansvarig myndighet eller genom länsstyrelsen.

Ett utpekande av nya riksintresseområden riskerar att leda till otydligheter

SKR anser att staten måste ta tillvara kommunernas lokala kunnande i sitt arbete med riksintressen. Staten behöver säkerställa att det finns tid och resurser för dialog med berörda kommuner, vid förslag om ändring eller nyskapande av riksintressen, antingen direkt genom riksintresseansvarig myndighet eller genom länsstyrelsen. Riksintressen har ofta en mycket omfattande påverkan på den fysiska planeringen i en kommun. Utpekanden av riksintressen kan vara helt avgörande för hur kommunen kan planera markanvändningen på bästa sätt. Det är därför av största vikt att inga riksintressen tillkommer om de inte är helt nödvändiga, lokalt genomlysta och utförligt konsekvensbeskrivna.

SKR anser att riksintresse är en olämplig skyddsform för totalförsvarets civila del inom området energiförsörjning. Dagens riksintressen är något som kommunen i sin översiktsplan ska beskriva hur man avser att tillgodose – hur de relaterar till andra riksintressen och den utveckling som kommunen önskar. Samtidigt är översiktsplanen vägledande och inte bindande. Det gör det problematiskt att hantera frågor om nationellt viktiga samhällsfunktioner och liknande på det sättet.

Antalet och omfattningen av mark- och vattenområden som kan bli aktuella i fråga om energiförsörjning för totalförsvaret är oklart, vilket gör det svårt att bedöma hur dessa

skulle kunna påverka övrig samhällsutveckling. Det är likväl oklart vad som ska gälla då eventuella motstående intressen riskerar att påverka riksintresseområdena och dess omland. Eventuella skyddsområden måste ges en skälig avgränsning så att framtida tätortsutveckling inte hämmas på ett orimligt sätt.

Det finns redan skydd

Många befintliga energianläggningar, oavsett för produktion eller leverans, skyddas redan t.ex. genom tillstånd enligt miljöbalken eller genom koncession. De skyddas också mot etablering av andra verksamheter som kan påverka dem negativt utifrån de allmänna avvägningsreglerna i plan- och bygglagen. Utpekande av riksintressen är ett trubbigt verktyg när det gäller skydd av befintliga anläggningar – här bör annat skydd i det befintliga systemet ofta vara tillräckligt.

Antalet riksintressen i övrigt ska minskas

SKR anser att antalet riksintressen ska minskas och begränsas. För tillfället pågår ett arbete där Boverket har i uppdrag att samordna Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Statens energimyndighet, Tillväxtverket och Trafikverket i att göra en översyn av sina respektive anspråk på områden av riksintresse¹. I uppdraget ingår att se över och precisera kriterierna för vilka områden som ska anses vara av riksintresse och utvärdera om de nuvarande anspråken motsvarar de kriterier som tas fram och ta ställning till om dessa anspråk behöver ändras. Sammantaget anges att översynen ska *”leda till en kraftig minskning av såväl antalet anspråk på områden av riksintresse som dessa områdens samlade areella utbredning”*. I ljuset av detta är det mycket olämpligt samtidigt föreslå nya, tillkommande områden av riksintressen.

Övrigt

SKR ställer sig frågande till varför förbundet inte tillställts denna begäran som remiss och att inga kommuner tillfrågats.

SKR förutsätter att MSB i det fortsatta arbetet med dessa utpekanden bjuder in både SKR och berörda kommuner till dialog.

Sveriges Kommuner och Regioner

Anders Knape
Ordförande

---

¹ <https://www.boverket.se/sv/samhallsplanering/uppdrag/kriterier-for-riksintressen>